

The Swedish Adoption/Twin Study of Aging (SATSA)

SND-ID: ext0044-1.

Ingår i samling hos SND: [NEAR - National E-Infrastructure for Aging Research in Sweden](#)

Tillhörande dokumentation

Finkel.Pedersen.2004.pdf (202.42 KB)

SATSA flow chart apr2018.doc (69 KB)

SATSA flow chart april 2012.pdf (16.88 KB)

SCALES_20171130.doc (632.5 KB)

Citering

Finkel D. & Pedersen NL (2004) Processing Speed and Longitudinal Trajectories of Change for Cognitive Abilities: The Swedish Adoption/Twin Study of Aging, *Aging, Neuropsychology, and Cognition*, 11:2-3, 325-345, DOI: 10.1080/13825580490511152

Skapare/primärforskare

[Nancy Pedersen](#) - Karolinska Institutet, Institutionen för medicinsk epidemiologi och biostatistik

Forskningshuvudman

[Karolinska Institutet](#) - Institutionen för medicinsk epidemiologi och biostatistik

Beskrivning

Swedish Adoption / Twin Study of Aging (SATSA) är en longitudinell studie där tvillingdesignen och inkluderingen av tvillingar som fostrats isär gör det möjligt att studera vikten av genetiska och miljömässiga faktorer som kan ligga till grund för skillnader i åldrandet. Baslinjepopulationen består av alla tvillingar från det svenska tvillingregistret (STR) som har fostrats isär (TRA), dvs. separerats före 11 års ålder och vuxit upp isär, och ett kontrollprov av tvillingar som uppfostrats tillsammans (TRT) matchade utefter kön, födelsedatum och födelseän.

SATSA startade med en undersökning år 1984 där ett frågeformulär skickades till alla överlevande individer (n = 2 845). Av dessa svarade 2 018 (71%). Data har samlats in vid nio tillfällen med tre års intervall under totalt 30 år.

En delmängd av individerna i SATSA där båda tvillingarna fortfarande levde, var över 50 år och hade svarat på det ursprungliga frågeformuläret, inkluderades för en personlig testning (IPT). Denna testning involverade kognitiva tester och kliniska undersökningar. Den första IPT genomfördes år 1986–88 där 645 individer (303 par) testades. Data om 859 individer har samlats in vid tio tillfällen med tre års intervall under en tidsperiod på 30 år.

Syftet med SATSA var att studera ursprunget till individuella skillnader i åldrande och betydelsen av miljömässiga- och genetiska faktorer.

- SATSA-frågeformulär utvärderade det fysiska- och mentala hälsotillståndet; utvalda personlighetsdimensioner; aktiviteter i det dagliga livet; hälsorelaterade beteenden rörande rökning, alkoholkonsumtion och droganvändning; uppfostrings- och arbetsmiljö, familjeförhållanden och sociala relationer. För tvillingar som fostrats isär undersöktes även omständigheterna kring separationen.

IPT inkluderade intervjuer, en hälsoundersökning, en blodprovstagning och tester av funktionell kapacitet, kognitiva förmågor och minne.

- Fysiska undersökningar inkluderade: blodtryck, puls, antropometriska mått, lungfunktion, greppstyrka, fysiska prestandamått för över- och underkroppsfunktionsaktivitet och bedömning av aktiviteter i det dagliga livet (t.ex. kunna vrida nyckeln i låset, hålla upp ett glas vatten). Dessutom inkluderades en serie tester för att bestämma eventuell försämring av kranialnerven. Fastande blod- och urinprover på morgonen samlades också in.

- Det kognitiva batteriet utformades för att mäta kristalliserat och flytande intelligens och minne. Batteriet innehöll Mini-Mental Status Examinations (MMSE); Informationstest, Synonymtest, Analogistest, Figurlogisk test, Blockdesigntest, Kortrotationstest, Sifferspann (framåt och bakåt) test, Bildminnestest, Namn- och ansiktstest, Siffersymbolstest och Figuridentifieringstest. Demensdiagnos fastställdes under en tvärvetenskaplig konferens, baserat på kognitiva tester och genomgång av patientjournaler.

SATSA-frågeformulär utvärderade det fysiska- och mentala hälsotillståndet; utvalda personlighetsdimensioner; aktiviteter i det dagliga livet; hälsorelaterade beteenden rörande rökning, alkoholkonsumtion och droganvändning; uppfostrings- och arbetsmiljö, familjeförhållanden och sociala relationer. För tvillingar som fostrats isär undersöktes även omständigheterna kring separationen.

IPT inkluderade intervjuer, en hälsoundersökning, en blodprovstagning och tester av funktionell kapacitet, kognitiva förmågor och minne.

Fysiska undersökningar inkluderade: blodtryck, puls, antropometriska mått, lungfunktion, greppstyrka, fysiska prestandamått för över- och underkroppsfunktionsaktivitet och bedömning av aktiviteter i det dagliga livet (t.ex. kunna vrida nyckeln i låset, hålla upp ett glas vatten). Dessutom inkluderades en serie tester för att bestämma eventuell försämring av kranialnerven. Fastande blod- och urinprover på morgonen samlades också in.

Det kognitiva batteriet utformades för att mäta kristalliserat och flytande intelligens och minne. Batteriet innehöll Mini-Mental Status Examinations (MMSE); Informationstest, Synonymtest, Analogistest, Figurlogisk test, Blockdesigntest, Kortrotationstest, Sifferspann (framåt och bakåt) test, Bildminnestest, Namn- och ansiktstest, Siffersymbolstest och Figuridentifieringstest. Demensdiagnos fastställdes under en tvärvetenskaplig konferens, baserat på kognitiva tester och genomgång av patientjournaler.

De första 6 frågeformulären och de första 7 testvågorna har arkiverats och finns tillgängliga på National Archive of Computerized Data on Aging

Data innefattar personuppgifter

Ja

Data innehåller känsliga personuppgifter

Ja

Typ av personuppgifter

Pseudonymiserade data

Kodnyckel existerar

Ja

Språk

[Engelska](#)

[Svenska](#)

Analysenhet

[Individ](#)

[Familj](#)

Population

Alla tvillingar i Svenska tvillingregistret som hade växt upp i olika familjer från tidig barndom och en lika stor grupp av tvillingar som växt upp tillsammans.

Studiedesign

Observationsstudie

Kohortstudie

Kohortstudie: Prospektiv

Urvalsmetod

[Övrigt](#)

Likkönade tvillingar i Svenska Tvillingregistret som växt upp i olika familjer, samt ett urval kontroller som växt upp tillsammans matchade på ålder, kön, och födelseän.

Tidsperiod(er) som undersökts

1984 - 2014

Studie kopplad till biobank

Studien har samlat in nya prover/material som bevaras i en vetenskaplig samling eller biobank

Namn på vetenskaplig samling/biobank: SATSA

Typ(er) av prov: Blodprover

Variabler

2274

Svarsfrekvens/deltagarfrekvens

71% / Svarsfrekvens Q1

Dataformat / datastruktur

[Numeriska](#)

Datainsamling 1

- Insamlingsmetod: Självadministrerat frågeformulär: papper
- Tidsperiod(er) för datainsamling: 1984 - 1984

Datainsamling 2

- Insamlingsmetod: Mätningar och tester

- Tidsperiod(er) för datainsamling: 1986 – 1988

Datainsamling 3

- Insamlingsmetod: Självadministrerat frågeformulär
- Tidsperiod(er) för datainsamling: 1987 – 1987

Datainsamling 4

- Insamlingsmetod: Mätningar och tester
- Tidsperiod(er) för datainsamling: 1989 – 1991

Datainsamling 5

- Insamlingsmetod: Självadministrerat frågeformulär
- Tidsperiod(er) för datainsamling: 1990 – 1990

Datainsamling 6

- Insamlingsmetod: Mätningar och tester
- Tidsperiod(er) för datainsamling: 1992 – 1994

Datainsamling 7

- Insamlingsmetod: Självadministrerat frågeformulär
- Tidsperiod(er) för datainsamling: 1993 – 1993

Datainsamling 8

- Insamlingsmetod: Intervju
- Tidsperiod(er) för datainsamling: 1995 – 1997

Datainsamling 9

- Insamlingsmetod: Mätningar och tester
- Tidsperiod(er) för datainsamling: 1999 – 2001

Datainsamling 10

- Insamlingsmetod: Mätningar och tester
- Tidsperiod(er) för datainsamling: 2002 – 2004

Datainsamling 11

- Insamlingsmetod: Självadministrerat frågeformulär
- Tidsperiod(er) för datainsamling: 2004 – 2004

Datainsamling 12

- Insamlingsmetod: Mätningar och tester
- Tidsperiod(er) för datainsamling: 2005 – 2007

Datainsamling 13

- Insamlingsmetod: Självadministrerat frågeformulär
- Tidsperiod(er) för datainsamling: 2007 – 2007

Datainsamling 14

- Insamlingsmetod: Mätningar och tester
- Tidsperiod(er) för datainsamling: 2008 – 2010

Datainsamling 15

- Insamlingsmetod: Mätningar och tester
- Tidsperiod(er) för datainsamling: 2010 - 2012

Datainsamling 16

- Insamlingsmetod: Självadministrerat frågeformulär
- Tidsperiod(er) för datainsamling: 2010 - 2010

Datainsamling 17

- Insamlingsmetod: Självadministrerat frågeformulär
- Tidsperiod(er) för datainsamling: 2012 - 2012

Datainsamling 18

- Insamlingsmetod: Mätningar och tester
- Tidsperiod(er) för datainsamling: 2012 - 2014

Datainsamling 19

- Insamlingsmetod: Självadministrerat frågeformulär
- Tidsperiod(er) för datainsamling: 2014 - 2014

Geografisk utbredning

Geografisk plats: [Sverige](#)

Ansvarig institution/enhet

Institutionen för medicinsk epidemiologi och biostatistik

Finansiering 1

- Finansiär: Vetenskapsrådet
- Diarienummer hos finansiär: 825-2009-6141

Finansiering 2

- Finansiär: Vetenskapsrådet
- Diarienummer hos finansiär: 825-2007-7460

Finansiering 3

- Finansiär: Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd (FORTE)
- Diarienummer hos finansiär: 2009-0795

Finansiering 4

- Finansiär: Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd (FORTE)
- Diarienummer hos finansiär: 97:0147:1B

Finansiering 5

- Finansiär: The MacArthur Foundation Research Network on Successful Aging

Finansiering 6

- Finansiär: National Institutes of Health
- Diarienummer hos finansiär: AG10175

Finansiering 7

- Finansiär: National Institutes of Health
- Diarienummer hos finansiär: AG04563

Etikprövning

Annan - dnr 80:80

Forskningsetikommittén vid Karolinska Institutet

Annan - dnr 98:319

Forskningsetikommittén vid Karolinska Institutet

Annan - dnr 84:61

Forskningsetikommittén vid Karolinska Institutet

Annan - dnr 93:226

Forskningsetikommittén vid Karolinska Institutet

Annan - dnr 2010/657-31/3

Forskningsetikommittén vid Karolinska Institutet

Forskningsområde

[Medicin och hälsovetenskap](#) (Standard för svensk indelning av forskningsämnen 2011)

[Geriatrik](#) (Standard för svensk indelning av forskningsämnen 2011)

[Psykologi \(exklusive tillämpad psykologi\)](#) (Standard för svensk indelning av forskningsämnen 2011)

Nyckelord

[Äldre](#), [Åldrande](#), [Epidemiologiska studier](#), [Demens](#), [Livsstil](#), [Geriatrik](#), [Longitudinella studier](#), [Socioekonomiska faktorer](#), [Kartläggning och enkäter](#), [Folkhälsa](#), [Gener](#), [Kognition](#), [Miljö](#), [Personlighet](#), [Register](#), [Social miljö](#), [Ärftlighet](#), [Tvillingstudie \[publikationstyp\]](#), [Människors hälsa och säkerhet](#), [Near-national e-infrastructure for aging research](#), [Självrapportera](#)

Publikationer

Finkel, D., & Pedersen, N. (2004). Processing speed and longitudinal trajectories of change for cognitive abilities: The Swedish Adoption/Twin Study of Aging. In AGING NEUROPSYCHOLOGY AND COGNITION (Vol. 11, Issues 2-3, pp. 325-345). <https://doi.org/10.1080/13825580490511152>

DOI: <https://doi.org/10.1080/13825580490511152>

Om du publicerat något baserat på det här datamaterialet, [meddela gärna SND](#) en referens till din(a) publikation(er). Är du ansvarig för katalogposten kan du själv uppdatera metadata/databeskrivningen via DORIS.

Tillgänglighetsnivå

Åtkomst till data via extern aktör

Tillgång till data är begränsad

Hemsida

[Ansök om NEAR data](#)

[NEAR plattformen - SATSA](#)

<https://www.maelstrom-research.org/study/satsa>

<https://ki.se/en/meb/satsa-the-swedish-adoptiontwin-study-of-aging>

Kontakt för frågor om data

Nancy Pedersen

nancy.pedersen@ki.se

Relaterade forskningsdata i SND:s katalog

[Svenska Tvillingregistret](#)

Ingår i samling hos SND

[NEAR - National E-Infrastructure for Aging Research in Sweden](#)

Ladda ner metadata

[DataCite](#)

[DDI 2.5](#)

[DDI 3.3](#)

[DCAT-AP-SE 2.0](#)

[JSON-LD](#)

[PDF](#)

[Citering \(CLS\)](#)